Luonnontuotepäiviä 30 vuotta

Luonnontuotepäivät 2026
28.10-29.10.2026 Rovaniemi

Anne Ristioja

Lapin elinvoimakeskus

Historian havinaa

- Paluu lähtöruutuun – kaikki alkoi Rovaniemeltä 1997.
- Lapissa luonnontuotepäivät on pidetty myös Saariselällä (2000), Rovaniemellä(2005, 2011) ja Äkäslompolossa (2021).
- Vain kerran päivät on pidetty pelkästään etätapahtumana koronavuonna 2020 Etelä-Savon isännöimänä.
- Materiaaleja tapahtumasta löytyy Aitoluonto-sivuilta vuodesta 2007 – sitä aiemmista tapahtumista ei tiedä edes tekoäly, joka kehottikin kysymään Juhalta ja Birgitalta!

Kuva: Terhi Tuovinen, Lapin materiaalipankki

Koulutusta, yrittäjyyttä, projekteja

- 1990-luvun loppu oli verkostoitumisen kulta-aikaa – hyvä aika koota luonnontuotealan toimijat yhteen.
- Tapahtuma on hyvä esimerkki pitkäjänteisestä verkostomallista – yrittäjät, tutkimus, koulutus, neuvonta, kehittäminen, yhdistykset , hallinto yms.
- Elintarvikkeiden ja myös luonnontuotteiden jatkojalostuskoulutuksia järjestettiin eri puolilla maata – tehtiin ”pyhiinvaellusmatkoja” Kuopioon tutustumaan moderneihin tuotekehitystiloihin.
- Kiinnostus luomuun kasvoi, marjaviinit innostivat yrittäjiä, alan gurut kysyttyjä kouluttajina, opittiin suunnittelemaan ja toteuttamaan EU-projekteja.

Kuva: Anne Ristioja

Luonnontuoteala uudella vuosisadalla

- Lapissa käynnistyi laaja kehittämiskokonaisuus Luonnosta teolliseen tuotantoon 2000-2006 – uskallusta ajatella isosti!
- ”Lappilainen luonnontuoteala on hyvässä vedossa ” 5.9.2003 Yle Uutisten artikkeliarkisto
- Kehittäminen oli vilkasta eri puolilla Suomea, paljon projekteja, syntyi useita uusia pienyrityksiä.
- Uskoa hyvään tulevaisuuteen: tuotanto kasvaa, saadaan itselle merkityksellistä työtä!
- Luonnontuotepäiville tarjolla paljon uusia ideoita, toimijaverkosto tiivistyi, hyvät käytänteet jakoon! **Positiivinen kehittämisen kierre!**

- Kuva: Anne Ristioja

Suunnitelmallista kehittämistyötä

Luonnontuotealan teemaryhmä (1997-2012) kokosi yhteen laajan joukon asiantuntijoita ja eri hallinnonaloja edistämään luonnontuotealaa.

Koulutus on ollut aina keskeinen osa kehittämistä – kestosuosikki luonnontuotealan ohjelmissa!

Tavoitteena oli saada luonnontuotealan tavoitteita myös osaksi metsien monikäyttöä ja metsäalan strategioita.

Teemaryhmän visio luonnontuotealalle:

Suomalainen luonnontuoteala tunnetaan kansainvälisesti tuotteistaan ja palveluistaan. Alaa arvostetaan merkittävänä elinkeinona ja työllistäjänä ja arvokumppanina (2007).

v.2007 päivien teemat: hyvinvointituotteet, terveysväitteet, luomukeruu, ravintolisät

Kuva: Anne Ristioja

Aina ajankohtaisia teemoja

2008 Oulu :

Marjat ja terveys, nuoret ja luonnontuotteiden keruu, mustikkatutkimus, **pihka, pakuri**, koulutusasiaa: luonnonvaratuottaja

2009 Helsinki

- Luonnontuotteiden terveysvaikutus, **metsien terveysvaikutus**, biohajoavat torjunta-aineet, **hillan viljely,** luomukeruu, koulutus

2010 Joensuu

- Teemaryhmätyön lisäksi muodostettiin **kehittämisklusteri,** jossa mukana maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Turun, Itä-Suomen, Oulun ja Helsingin yliopisto, Oamk, teknologiakeskus KETEK oy, Rovaniemen AMK, Metsäntutkimuslaitos…
- liikelahjat, ruokaelämykset, pölytyskonsepti**, sosiaalinen media**, koulutus

Kuva: Terhi Tuovinen, Lapin materiaalipankki

Yrittäjyyttä, lähiruokaa, hyvinvointia

2011 Rovaniemi

- **Eläinten hyvinvointituotteet**, PEFC-sertifiointi, paikkatieto, **kestävä massakeruu**, brändäys

2012 Seinäjoki

- Luonnontuotteet elintarvikkeina, luomu, lähiruokaohjelma, **jäljitettävyys,** luonnontuotealan teemaryhmätyö päättyi.

2013 Mikkeli

- **LT-INNO, luonnontuotealan innovaatioverkosto,** pakurin viljely, luomuhunaja, luonnontuotteet kampaamopalveluissa, luomusertifiointi, uuselintarvikeasetus

2014 Kokkola

- **Valtakunnallinen toimintaohjelma**, kestävä kasvu, luomukosmetiikka, uuselintarvike, **Siperian opetukset,** sivuvirrat

2015 Kuusamo

- agrometsätalous: **sienten viljely**, villiruokaa, luonnonkosmetiikkaa

Kuva: Terhi Tuovinen, Lapin materiaalipankki

TEM:in toimialapalveluissa oli elintarvikealan lisäksi mukana luonnontuoteala 2015 -2022

- Luonnontuotealan yritykset olivat kansainvälisyydessä ja digitalisaatiossa edellä muita
- Toiveet: uusien tuotteiden ja palveluiden lanseeraus, investoinnit, henkilöstön koulutus
- Kehittämisen kohteena markkinointi
- Pinnalla luonnonkosmetiikka-alan valtakunnallinen kehittäminen ja luomukeruualueiden hyödyntäminen muussa elinkeinotoiminnassa

LUONNONTUOTEALA

- Anne Ristioja
- Toimialapäällikkö
- Lapin ELY-keskus
- Hallituskatu 3B
- 96100 ROVANIEMI
- puh. +358 295 037 118
- etunimi.sukunimi (@) ely-keskus.fi

Kaupallista villiyrttitoimintaa, brändäystä, artesaaniruokaa

2016 Joensuu

- mahla, brittiläistä **villiyrttikauppaa** a/la Forager
- Talteenottoverkoston kehittäminen, sienten arvoaineet ja puoliviljely, **ekokampaamot,** suokasveista tuotteita, **lemmikkituotteet**

2017 Tampere

- markkinat, **brändäys,** rohdokset, terveys- ja ravitsemusväitteet, eläinten hyvinvointituotteet, **lähituotteita ammattikeittiöön**, Puhdistamo, Frantsila

2018 Turku

- **Food from Finland,** pientuottajien yhteistyö, logistiikka, **artesaaniruoka,** luonnontuotteita matkailuun, Oy Roberts Ab, Donna Taponero, yms.

2019 Kajaani

- **marjasatoennusteet, kerääjätiedot**, luomukeruu, Metsään.fi, arktisuus, **vastuullisuus**, brändäys

Kuva: Harri Tarvainen, Lapin materiaalipankki

Luonnontuotegastronomiaa ja muita innovaatioita

2020, Pohjois-Savo – virtuaalisesti

- **villiruokaa,** gastrobisnestä, puolukan terveysvaikutukset, tuotteistaminen juomateollisuudessa, koulutus**, kuusenkerkkä**

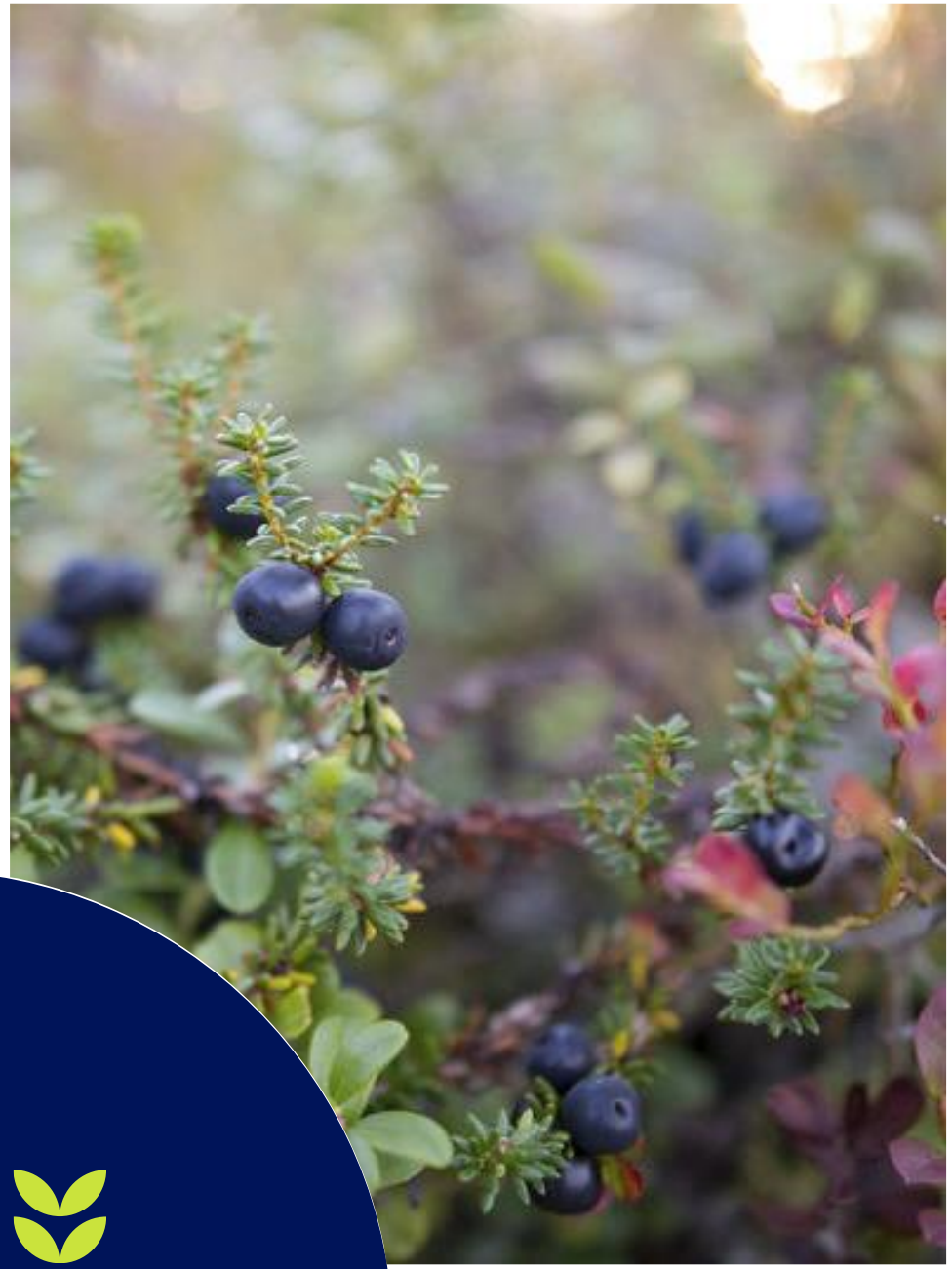
2021 Äkäslompolo

- kaarnikka, nokkonen, pihka, männynkuori, leikkohavut, luomukeruu, **luonnontuotteet hyvinvointimatkailussa,**
- **fossiilitaloudesta biotalouteen,** visio fossiilitalouden jälkeisestä kestävästä yhteiskunnasta, hajautettu tuotanto

2022 Mikkeli

- **Luonnontuotteet metsäalalla**. luonnontuotteiden vienti, luonnonkosmetiikka

Kuva: Jani Laurila, Lapin materiaalipankki

Kosmetiikkaa, kulttuuria, kestävyyttä

2023 Helsinki

- luonnonkosmetiikka, kaupallistaminen ja vienti, kestävyys ja vastuullisuus

2024 Oulu

- Luonnontuotteet elämyksenä, **kulttuuripääkaupunki** 2026, logistiikka, REKO, ilmastoviisaus

2025 Lahti

- bioraaka-aineet, kestävyys, artesaaniruoka

Kuva: Terhi Tuovinen, Lapin materiaalipankki

Summa summarum

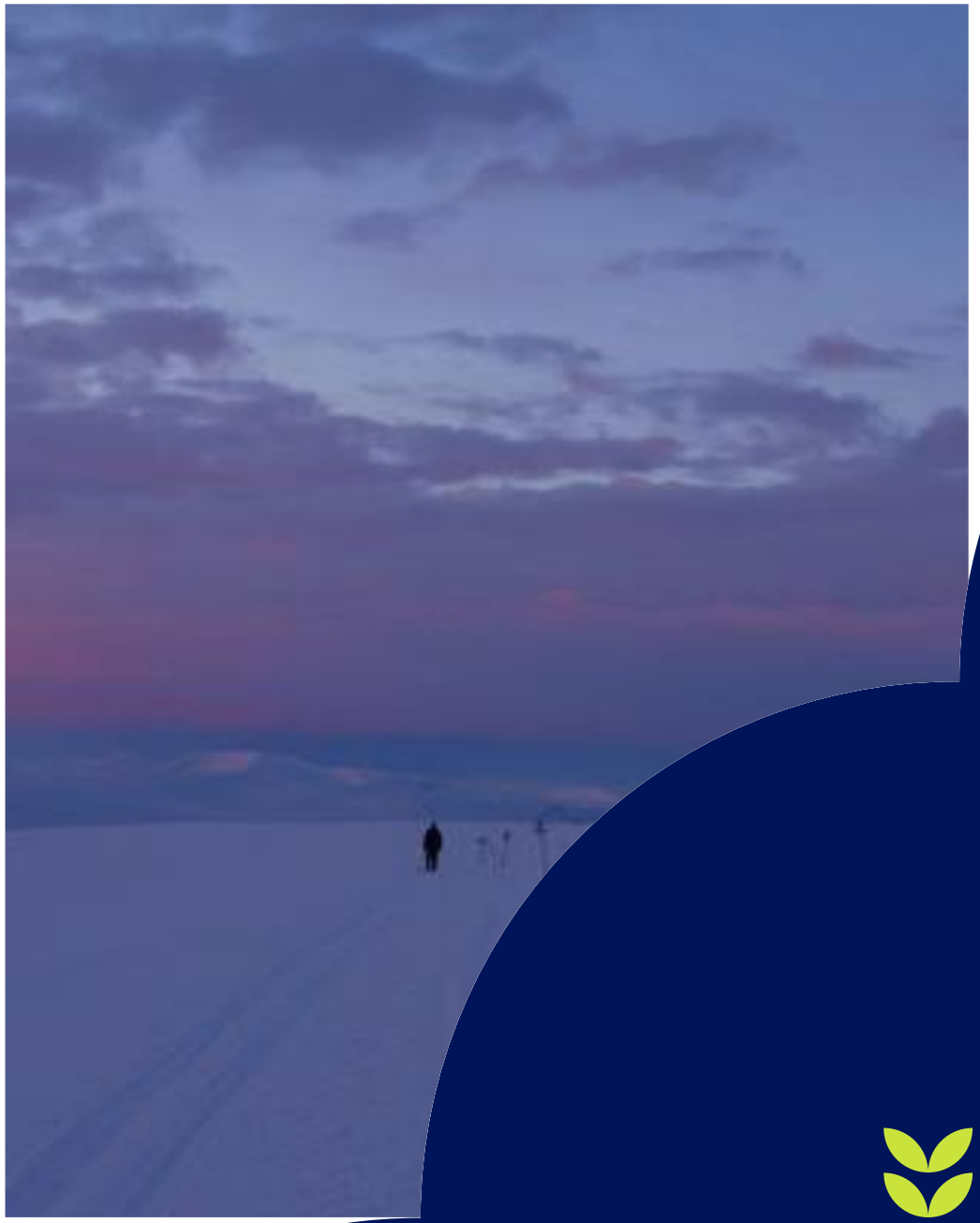
- Historiasta voi oppia –uutta kokeilemalla voi saada jotain uutta!
- Verkostoituminen on entistä tärkeämpää – luonnontuotepäivät puoltavat paikkaansa myös tulevaisuudessa!
- Oikeat kohtaamiset tärkeitä!
- Tieto on valtaa! Tekoälykään ei älyä hiljaista tietoa!
- Tietoa on – taitoja voi hankkia!
- Koulutuksen on tärkeää pysyä ajassa – siksi aina mukana! Nuoret mukaan!
- Koulutus ja investoinnit ovat vaikuttavia kehittämistoimia – teemana jatkossakin!

Kuva: Lapin materiaalipankki, Terhi Tuovinen

Kohti tulevaa

- Uusi EU-ohjelmakausi 2028-2034
- Keskeisiä teemoja uudella kaudella:
  - tutkimus ja innovaatiot, puhdas siirtymä, digitaaliset ratkaisut, strateginen omavaraisuus
- Toimintaympäristö luonnontuotealalle edelleen hyvä: puhdas luonto, koulutusmahdollisuudet, hyvät tuotteet, osaavat yrittäjät, korkeatasoinen tutkimus, innokkaat kehittäjät, hyvä verkostoituminen - kv- yhteydet
- Sitra nostaa osaamisen, teknologian kehityksen ja yhteistyön perinteen vahvaksi uudistumisen perustaksi (Megatrendit 2026).
- Mitä tarvitaan?
  - Uusia ideoita
  - Uusia toimijoita verkostoon
  - Uutta osaamista
  - Uskoa tulevaisuuteen
  - **Positiivisen kehittämisen kierrettä, mistä aloitetaan?**

Kuva: Design, Lapin materiaalipankki

Kiitos

Yhteystiedot

Anne Ristioja

anne.ristioja@elinvoimakeskus.fi

Elinvoimakeskus